

Wat voor soort samenleving willen we en wat voor gemeente past daarbij met het oog op ‘Sporten’?

De gemeenteraad van de gemeente Oude IJsselstreek houdt haar mening maar liefst zes dinsdagavonden voor zich. Op die avonden is het namelijk de bedoeling dat inwoners van de gemeente met elkaar bespreken welke ontwikkelingen zij zien in de samenleving en hoe de gemeente daarop in moet spelen. Iedere avond is een ander thema leidend, en op 10 september werd gestart met het thema Sporten.

- *De dorpschaal als maat voor sportbeleid nemen*
- *Eerlijkheid, openheid en gelijkwaardigheid waarborgen*
- *Vanuit en voor verenigingen langetermijnvisie ontwikkelen*
- *Ondersteunen en faciliteren, zowel financieel als meedenkend*
- *Uitgangspunt voor elke kern: iedereen sport*
- *Laagdrempelig breedteaanbod; bijvoorbeeld clinics op scholen*

Figuur 1. Groepsoverleg

dat precies wordt vormgegeven kan verschillen. Verenigingen willen graag samenwerken om in te kunnen springen op maatschappelijke ontwikkelingen als

Twintig inwoners, betrokken bij verschillende sportclubs, gingen in twee groepen uiteen om zich te buigen over de centrale vraag. De voornaamste uitkomst was dat niet de gemeente of de vereniging als uitgangspunt moet worden genomen, maar dat juist maatwerk geboden moet worden per kern. De inwoners vinden het heel belangrijk dat in iedere kern voldoende variatie aan sportaanbod is, maar hoe

vergrijzing en krimp, en ze willen graag dat de gemeente daarin een verbindende en faciliterende rol speelt. “Help ons onze visie te vormen en waar te maken” is een veelgehoorde behoefte. Wat de gemeente vooral niet moet doen, is ad hoc beslissingen nemen, burgers dwingen elders te gaan sporten of beslissingen meedelen en opleggen. Laat verenigingen zelf bepalen wat ze doen, geef vertrouwen en wees transparant. Als de gemeente uitgaat van de kracht in de samenleving en aan de burgers ruimte en vertrouwen geeft om de zelfredzaamheid te vergroten, dan is er veel meer mogelijk.

Financiële ondersteuning op het gebied van subsidies en betaalbare accommodaties wordt gezien als onmisbaar, maar hier kan creatiever mee omgegaan worden. Zo beheert een stichting die is opgericht door meerdere verenigingen in Varsselder een Dorpshuis dat door alle verenigingen gebruikt wordt. Door de samenwerking blijven de kosten voor de accommodatie zo laag mogelijk. Verenigingen zijn ook

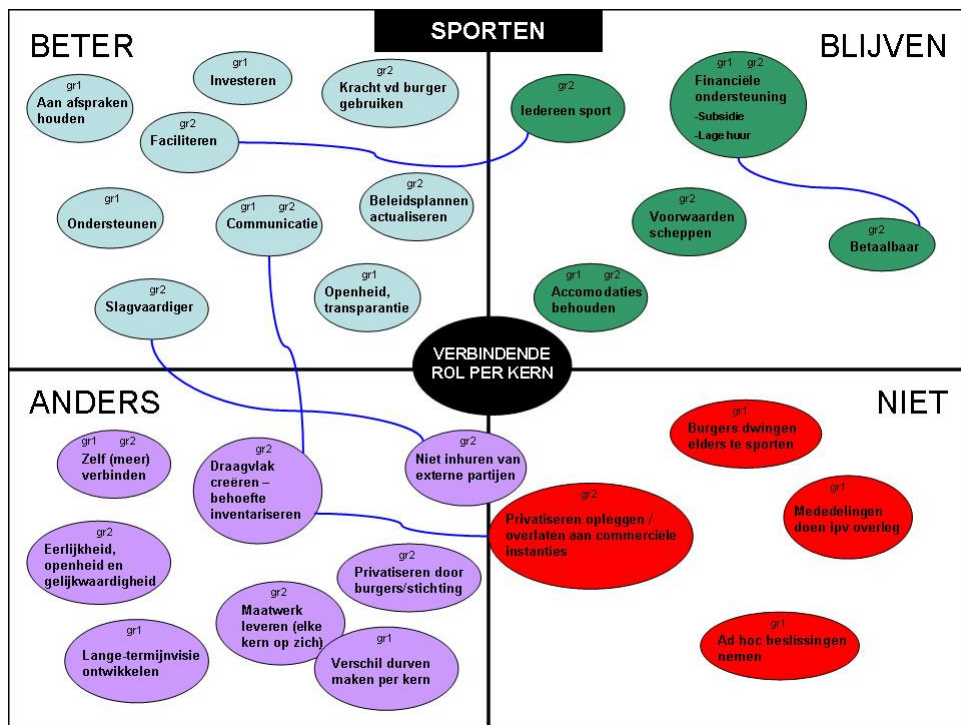

Figuur 2. De derde helft hoort ook bij sporten

bereid om zelf inkomsten te genereren, mits ze daarin niet worden tegengehouden door de gemeente. En subsidies zouden ook op andere manieren kunnen worden verkregen; denk bijvoorbeeld aan afgedankte apparaten of steun vanuit zorgverzekeringen wanneer sporten een duidelijke preventieve rol speelt.

Als tastbaar resultaat van de gespreksronde is per groep een ‘Blue-IJsselkaart’¹ gemaakt. Op een groot vel papier zijn highlights van het gesprek in een viertal vakken geplakt. De vier vakken geven weer wat de gemeente moet blijven doen, beter, anders of vooral niet moet doen. De twee vellen van de groepen zijn in onderstaande figuur samengevoegd.

¹ De ‘Blue-IJsselkaart’ is gebaseerd op de ‘Blue Ocean’-methode door Participatiehuis Rode Wouw.

Figuur 3. Blue-IJsselkaart: wat moet de gemeente beter, anders, niet en blijven doen? Gr1 en gr2 geven aan in welke groep wat is genoemd.

Voor de deelnemers uit de sportwereld is duidelijk is dat wat betreft sporten de gemeente niet zomaar verder moet bezuinigen, meer regels moet opstellen of zich moet terugtrekken. Burger(stichtingen) moeten in aanmerking kunnen komen bij eventuele privatiseringen. Juist de samenwerking tussen verenigingen, dorpen en gemeente is noodzakelijk voor een gevarieerd en blijvend aanbod van sporten. Verbinding is een kernwoord; alleen op die manier kan er meer draagvlak worden gecreëerd en per kern worden ingespeeld op maatschappelijke en lokale ontwikkelingen.

Aanwezigen		Tafel
Jacqueline Berendsen		1
Willy Teerink		1
Eric Meijer		1
Suzy van Bennekom		1
Gert Gerlach		1
Martek van Beek		1
Hans Engelen		1
Jan Vesters		1
Christa van Dee		1
Johan Küster		1
Ronald Lubbers		2
Gerard Hubers		2
Gerard Ankersmit		2
Theo Berendsen		2
Peter Bosman		2
Wim Klompenhouwer		2
Fenny Heutink		2
Jacco Vromen		2
Bep Hajema		2
Miep Leneman		2
Totaal	20	
Henk Hengeveld	Raadslid	1
Ans Aalbers	Raadslid	1
Gijs van der Beek	Raadslid	2
Cécile Sloots	Raadslid	2
Angelique van der Meer	Raadslid	
Gerard van Balveren	Wethouder	
Jeroen van Urk	Raadsgriffier	
Hanne Visser	Ambtenaar	
Joop Hofman	Participatiehuis Rode Wouw	
Bert van der Ploeg	Participatiehuis Rode Wouw	
Totaal aanwezigen	30	

Wat voor soort samenleving willen we en wat voor gemeente past daarbij met het oog op ‘Wonen & (ver)zorgen’?

De gemeenteraad van de gemeente Oude IJsselstreek houdt haar mening maar liefst zes dinsdagavonden voor zich. Op die avonden is het namelijk de bedoeling dat inwoners van de gemeente met elkaar bespreken welke ontwikkelingen zij zien in de samenleving en hoe de gemeente daarop in moet spelen. Iedere avond is een ander thema leidend, en op 17 september was de tweede bijeenkomst met als thema ‘Wonen & (ver)zorgen’.

- Gemeentelijke richtlijnen met ruimte voor maatwerk, minder bureaucratie
- Gemeenschap en professionals betrekken bij beleidsvorming
- Regiefunctie in communicatie naar burgers, één gezamenlijk loket
- Levensloopbestendig wonen in iedere kern
- Zorgen voor bereikbaarheid van voorzieningen
- Mantelzorgers ondersteunen, maar naoberschap zoveel mogelijk loslaten
- Jongeren aantrekken en vasthouden; zorg voor jongerenhuisvesting

Figuur 1. Openingswoord in De Schakel.

Uit het aantal aanwezigen valt op te maken dat dit thema sterk leeft in de gemeente; ruim 70 inwoners en professionals kwamen naar De Bettekamp in Varsseveld. Verdeeld in vijf groepen werd onder leiding van telkens een tweetal raadsleden gesproken over wat de gemeente moet blijven doen of beter, anders of juist niet moet doen. Gezien de recente ontwikkelingen stond in de gesprekken het (ver)zorgen centraal en werd het onderwerp wonen vooral in

het licht van de zorg behandeld. Toegankelijkheid¹ was het kernwoord van deze bijeenkomst, verdeeld over drie gebieden: gemeente, voorzieningen en wijken/buurtten. Een ander kernwoord was ‘naoberschap’ en dan vooral in hoeverre de gemeente hierin géén rol moet spelen.

Toegankelijke gemeente

Burgers met zorgvragen weten vaak niet goed waar ze terecht moeten. De gemeente en zorginstanties zouden gezamenlijk moeten zorgen voor één zorgloket met specialisten – ook met het oog op de ontwikkelingen omtrent AWBZ. Daarbij vinden de aanwezigen het heel belangrijk dat de gemeente mensen niet te veel in hokjes plaatst maar juist ruimte geeft om maatwerk toe te passen en creativiteit te gebruiken in

Figuur 2. Groepsoverleg

oplossingen. De gemeente zou op basis van behoefte kaders en heldere richtlijnen moeten opstellen waarbinnen instanties en individuen vrijheid hebben. Aandacht voor verschillende doelgroepen is hierin zeer belangrijk.

Het gevoel heerst dat ambtenaren vaak op de stoel van de professionals gaan zitten en beleidsplannen schrijven achter een bureau zonder het veld in te gaan. De gemeenschap wordt te weinig betrokken, zeker als advies wordt gevraagd van externe bureaus; die komen vaak van buiten de Achterhoek en weten niet hoe het hier gaat.

De aanwezigen benadrukken dat ze graag open communicatie willen met de gemeente; duidelijkheid over bezuinigingen kan leiden tot praktische en goedkopere oplossingen wanneer de gemeente hen erbij betreft. Het helpt om vanzelfsprekendheid van zorg aan de kaak te stellen, zodat inwoners zich meer bewust worden van hun eigen verantwoordelijkheid. Er zal meer en meer een verandering moeten optreden van “waar hebben we recht op” naar “wat willen/kunnen we zelf doen” (individueel en met elkaar).

¹ Toegankelijkheid heeft hier een brede betekenis: het gaat zowel om de fysieke toegang tot voorzieningen (bijvoorbeeld rolstoeltoegankelijkheid) als om beschikbaarheid en betaalbaarheid.

Toegankelijke voorzieningen

Er is een sterke behoefte om voorzieningen dichtbij te houden. Dit heeft ook te maken met de wil om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen. De leefbaarheid van de kernen – en dan met name de kleine kernen – wordt beïnvloed door de mogelijkheden voor aangepaste woningen of begeleid wonen, de afstand tot voorzieningen als huisarts en kerk, en door de kwaliteit en kwantiteit van vervoersmogelijkheden naar de voorzieningen. Kerken gaan dicht, huisartsen vertrekken naar de grotere dorpen en het speciaal vervoer wordt uitgediept. Onder leefbaarheid valt ook (gevoel van) veiligheid. Zichtbaar aanwezige en bereikbare wijkagenten worden belangrijk gevonden.

Toegankelijke wijken/buurtten

De nadruk op buurten en wijken als focus voor wonen en zorg – voor zowel beroepskrachten als buurtgenoten – komt duidelijk naar voren in alle groepen. Dit bleek al uit de behoefte aan lokale voorzieningen, maar ook buurtcontact is heel belangrijk. Wijkgericht werken mag verder worden uitgebouwd, waarbij ook de financiële aspecten kunnen worden betrokken. Laat wijken zelf met een budget bepalen wat er gerealiseerd moet worden.

Ga als gemeente heel voorzichtig om met het begrip ‘naoberschap’; dat is klein en speelt puur tussen burgers onderling. De gemeente kan bewustwording creëren voor de eigen verantwoordelijkheid en signaalfunctie voor anderen, maar verder moet zij het ‘naoberschap’ zoveel mogelijk loslaten. Naoberschap moet van binnenuit komen, dat kun je niet opleggen. Wel is het zo dat de gemeente kan stimuleren om het idee van oud op jong over te brengen. Vrijwilligerswerk en gezamenlijke activiteiten kunnen daarentegen wel met behulp van de gemeente worden gefaciliteerd. Denk daarbij bijvoorbeeld aan buurtfeesten of gezamenlijk plantsoenenbeheer. Ook maatschappelijke stages werden in dit verband genoemd. Dit stimuleert naoberschap maar legt het niet op.

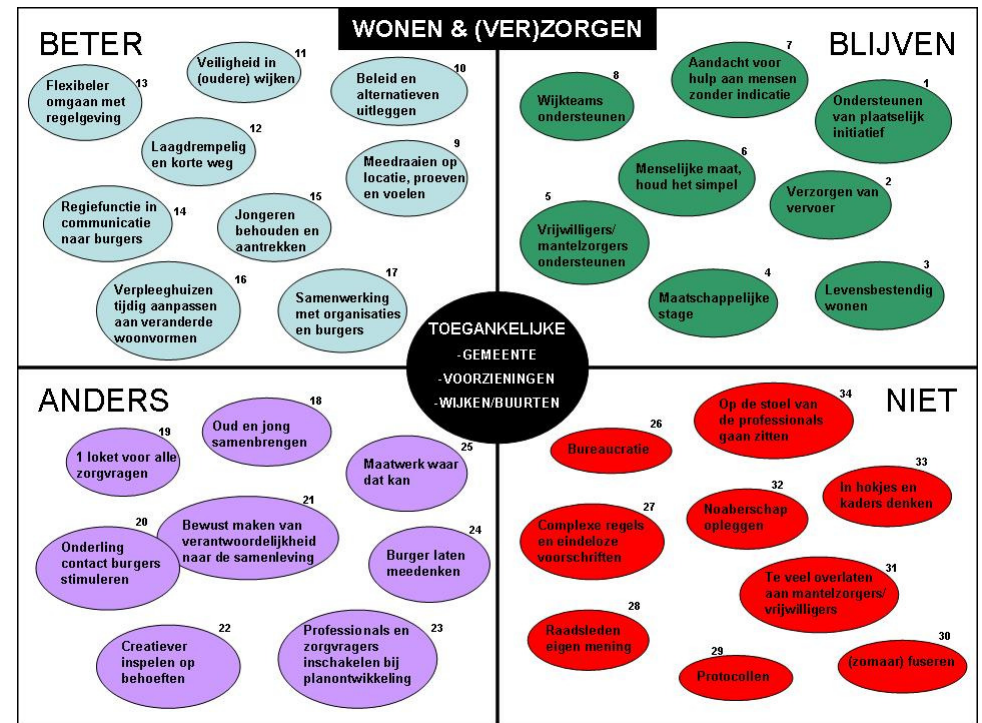
De gemeente heeft wel een signaalfunctie in de wijken. Het is van belang dat de gemeente inventariseert in welke buurten of wijken behoefte is aan extra ondersteuning en waar de gemeenschap het goed zelf kan.

De druk op mantelzorgers en vrijwilligers wordt volgens de aanwezigen steeds groter. Dit heeft onder andere te maken met de 24-uurs economie en de sollicitatieplicht in de WWB waardoor er minder tijd beschikbaar is. Daarnaast is er sprake van ontgroening, wat gevolgen heeft voor het aanbod aan

mantelzorgers in de toekomst. Aantrekken van jongeren in de gemeente is ook met het oog op zorg van belang.

Blue-IJsselkaart

Als tastbaar resultaat van de gespreksronde is per groep een ‘Blue-IJsselkaart’² gemaakt. Op een groot vel papier zijn highlights van het gesprek in een viertal vakken geplakt. De vier vakken geven weer wat de gemeente moet blijven doen, beter, anders of vooral niet moet doen. De vijf vellen van de groepen zijn in onderstaande figuur samengevoegd.

Figuur 3. Blue-IJsselkaart: Wat moet de gemeente beter, anders, niet en blijven doen?³

² De ‘Blue-IJsselkaart’ is gebaseerd op de ‘Blue Ocean’-methode door Participatiehuis Rode Wouw.

³ De nummers verwijzen naar het overzicht van de Blue-IJsselkaarten in de bijlage.

Aanwezigen	Tafel
Dinie Hubers	1
Sigrid Thomahsen	1
Esther Wieggers	1
Jelle Hoogeveen	1
Janny Bakker	1
Joke Gerritsen	1
Ina Dirksen	1
Annelies Dekkers	1
Isabel Schweig	1
Marleen Ottevanger	1
Jan Wensink	1
Florus van Dijk	1
Ingrid Canter Cremers	1
Christa te Lindert	1
Wim Woonings	1
Wim Kiskamp	1
Renate Bouwman	2
Gerard Mientjes	2
Ingrid Arendsen	2
Corrie van Liere	2
Bianca Köster	2
Wim Post	2
Silvia Graat	2
Joke Slutter	2
Rinske Bussink	2
F. Postma	3
Willie Meijer	3
J. Mulder	3
Willy Bruil	3
Ans Lammers	3
José Kruip	3
Trudy Zoetebier	3
Willy Teerink	3
Aly ter Lindert	3
Jeroen Schasfoort	3
Marcella Geurtz	3
J. Massop	3
Ad Liefink	3
André Rehé	3
Willy Bennink	4
Henk Overbeek	4
Lia Dieleman	4
Joris ten Have	4
Bart Gosseling	4
Dini ten Grotenhuis	4
Henny Straub	4
Melissa van Ginkel	4
Annemiek Holders	4
Petra Rutting	4

Riekje Berkelder		4
Riet Roelofs		4
Hannie Bulten		4
Willy Wiendels		4
Hans Engelen		5
Anja Arentsen		5
Ron Frazer		5
Marijke Gries		5
Jolanda van Aken		5
Luc Jansen		5
Wilma Elfrink		5
Jeannette Reesink		5
Joke Buiting		5
Marcel van der Kracht		5
Ruud Liebrand		5
A.P. den Butter		
Lucy Hugen		
Totaal	66	
Gijs van der Beek	Fractieassistent	1
Cécile Sloots	Fractieassistent	1
Bennie Steentjes	Raadslid	2
Gülden Siner	Raadslid	2
Anita Ermers	Raadslid	3
Ine Hofs	Raadslid	3
Henk Hengeveld	Raadslid	4
Ans Aalbers	Raadslid	4
Angelique van der Meer	Raadslid	5
Frank Aaldering	Raadslid	5
Peter van der Wardt	Raadslid	
Eus Lionarons	Gemeente	1
Inge Waarlo	Gemeente	3
Piet Kleingeld	Gemeente	4
Jan Maalderink	Gemeente	
Corine Sluiter	Wethouder	
Marco Looman	Gemeente	4
Jouke Lavalaye	Gemeente	5
José Vos	Gemeente	
Jeroen van Urk	Griffier	
Hanne Visser	Gemeente	3
Joop Hofman	Participatiehuis Rode Wouw	
Bert van der Ploeg	Participatiehuis Rode Wouw	
Marcel Boogers	Universiteit Twente	
Totaal aanwezigen	90	

Wat voor soort samenleving willen we en wat voor gemeente past daarbij met het oog op ‘Verblijven & Toerisme’?

De gemeenteraad van de gemeente Oude IJsselstreek houdt haar mening maar liefst zes dinsdagavonden voor zich. Op die avonden is het namelijk de bedoeling dat inwoners van de gemeente met elkaar bespreken welke ontwikkelingen zij zien in de samenleving en hoe de gemeente daarop in moet spelen. Iedere avond is een ander thema leidend, en op 24 september was de derde bijeenkomst met als thema ‘Verblijven & Toerisme’.

- *Historie en toerisme samenbrengen door verhalen, routes en beelden*
- *Toegang en verbinding door middel van diverse paden*
- *Maak onderscheid in doelgroepen: ouderen, gezinnen, eigen inwoners*
- *Toeristische krachten bundelen, moderniseren VVV*
- *Ondersteun ondernemende samenwerking: gemeente heeft helicopterview*
- *Samenwerking met andere gemeenten, ook over de grens*

Figuur 1. Openingswoord in 't Lohr

Een kleine 40 inwoners van de gemeente waren naar golfclub 't Lohr in Voorst gekomen. Onder leiding van enkele raadsleden spraken zij in drie groepen over verblijven en toerisme in de Oude IJsselstreek – en daarbuiten. Al snel werd duidelijk dat de aanwezigen zeer trots zijn op hun omgeving. Er is een rijke historie, zowel qua cultuur als natuur, en er is al veel te doen. Er zijn veel, doorgaans kleine, initiatieven die moeite hebben

voldoende aandacht te krijgen. Samenwerking tussen culturele instanties, verblijfslocaties en horeca kan zorgen voor interessante toeristische programma's waardoor lokale initiatieven worden gestimuleerd. Denk bijvoorbeeld aan fietsroutes als 'happen & trappen', die langs verschillende

plekken komen. Deze routes kunnen ook een historische component krijgen, wanneer ze over authentieke kerkenpaden lopen of wanneer onderweg informatie wordt gegeven over de lokale geschiedenis. Er zijn veel mooie verhalen die ook bij de inwoners veelal niet bekend zijn.

Er zijn al fiets-, wandel-, ruiter- en mountainbikepaden maar niet allen zijn ze veilig. Het wordt als een belangrijke taak voor de gemeente gezien om fietsers zoveel mogelijk de kans te bieden wegen waar auto's rijden te vermijden. Daarnaast stoppen veel paden abrupt bij gemeente- en landsgrenzen. Dit is zonde! De samenwerking met andere gemeenten en ons buurland kunnen ook op andere manieren worden benut. Intensievere samenwerking kan leiden tot een grotere aantrekkingskracht van de Achterhoek als grensgebied. Tussen Nederlandse gemeenten moet dan wel meer afstemming komen op het gebied van (besteding van) toeristenbelasting.

Figuur 2. Overleggen in de groep

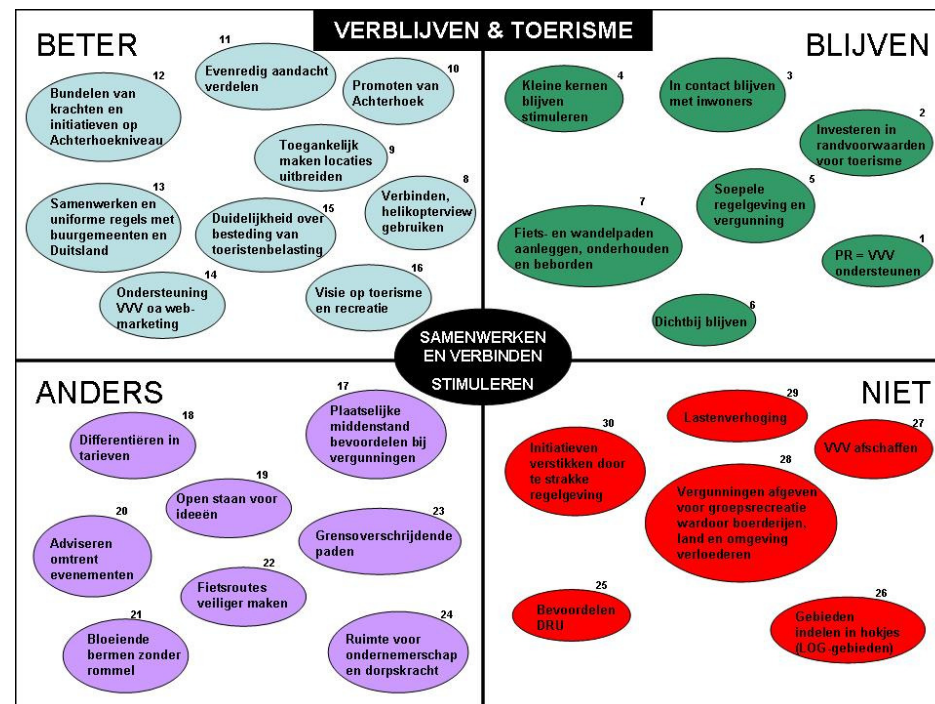
Contacten onderling en naar buiten toe zijn belangrijke punten rond dit thema. Er is een grote behoefte om de VVV te moderniseren. Veel folders die zijn uitgebracht zijn maar beperkt in oplage en veelal verouderd. Er kan veel gewonnen worden door goede webmarketing. Zowel de VVV als de lokale ondernemers kunnen veel meer gebruik maken van sociale media om eigen inwoners en toeristen te bereiken. Ook het onderling contact kan beter. Avonden zoals deze worden positief beoordeeld, maar het moet verder gaan. Meerdere dingen werden genoemd: gezinskaarten, kortingsbonnen, arrangementen, inspelen op evenementen en elkaar betrekken bij innovatieve en permanente productontwikkelingen. En zo toeristische krachten bundelen: overstappen van IJsselganger op Huifkar. De rol van de gemeente hierin is vooral het helpen bij verbindingen leggen, zowel tussen lokale ondernemers als met ondernemers in buurgemeenten en in Duitsland. De gemeente heeft een helicopterview van het toeristische aanbod en kan daarmee connecties maken en bevorderen.

Succesverhalen binnen en buiten de gemeente kunnen als inspiratie dienen. Denk bijvoorbeeld aan de historische fietsroute in Silvolde, varen over de Oude IJssel, Liberation route in Megchelen, Drenthe fietsprovincie en de landelijke bekendheid van Montferland als ‘Achterhoek’.

Blue-IJsselkaart

Als tastbaar resultaat van de gespreksronde is per groep een ‘Blue-IJsselkaart’¹ gemaakt. Op een groot vel papier zijn highlights van het gesprek in een viertal vakken geplakt. De vier vakken geven weer wat de gemeente moet blijven doen, beter, anders of vooral niet moet doen. De drie vellen van de groepen zijn in de figuur hiernaast samengevoegd.

De rol van de gemeente zit volgens de aanwezigen vooral in het in de basis faciliteren van kwalitatief goede, veilige en schone routes. Hieronder vallen bloeiende bermen zonder rommel, duidelijke borden en bijvoorbeeld oplaadpunten voor e-bikes. Daarnaast is een belangrijke rol weggelegd voor de gemeente in het verbinden binnen én over de gemeentegrenzen en het bevoordelen van de plaatselijke middenstand op het gebied van vergunningen, belastingen en regelgeving.

Figuur 1. Blue-IJsselkaart: Wat moet de gemeente beter, anders, niet en blijven doen?²

¹ De ‘Blue-IJsselkaart’ is gebaseerd op de ‘Blue Ocean’-methode door Participatiehuis Rode Wouw.

² De nummers verwijzen naar het overzicht van de Blue-IJsselkaarten in de bijlage.

Aanwezigen		Tafel
Peter van Toor		1
Wim Woonings		1
Theo Tenbult		1
Aart Stans		1
Henry Steverink		1
Guus Geurtsen		1
Maria Verheij		1
Jan Neerlaar		1
Ria Evers-Berkelder		1
Johan Teeuwssen		1
Hans Migchelbrink		1
Arnold Peppelman		1
Nico Smelting		2
Ans Tenbult-Otter		2
Gery Morrenhof		2
Lucel ten Have		2
Gertjan Teeuwssen		2
Henk Teunissen		2
Dieuwertje Michel		2
Jolanda van Erkel		2
Annie Westerveld		2
Anna Kemp		2
Gerard Hubers		2
Bep Hajema		2
Annie Venes		2
Gerard Diekmann		3
Peter van Beersum		3
Reiny Dijkstra		3
Jan Vesters		3
Willy Teerink		3
Willy Teeuwssen-Hulleman		3
Ellen Romp-Bramel		3
Mimy Peters		3
Nico de Kruyff		3
Leon Masselink		3
Johan Westerveld		3
Jeroen Klein Gotink		3
Riemke de Boer		3
Totaal	38	
Angelique van der Meer	Raadslid	1
Frank Aaldering	Raadslid	1
Anita Ermers	Raadslid	2

Ine Hofs	Raadslid	2
Bennie Steentjes	Raadslid	3
Gülden Siner	Raadslid	3
Sandra Schoppers	Raadslid	3
André Rehé	Raadslid	1
Gerard van Balveren	Wethouder	
Jeroen van Urk	Griffier	2
Giel Aalbers	Gemeente	3
Piet Kleingeld	Gemeente	1
Marco Looman	Gemeente	1
José Vos	Gemeente	3
Hanne Visser	Gemeente	3
Ronja Smit	Gemeente	1
Joop Hofman	Participatiehuis Rode Wouw	
Marcel Boogers	Universiteit Twente	
Totaal aanwezigen	56	

Wat voor soort samenleving willen we en wat voor gemeente past daarbij met het oog op ‘Werken & Leren’?

De gemeenteraad van de gemeente Oude IJsselstreek houdt haar mening maar liefst zes dinsdagavonden voor zich. Op die avonden is het namelijk de bedoeling dat inwoners van de gemeente met elkaar bespreken welke ontwikkelingen zij zien in de samenleving en hoe de gemeente daarop in moet spelen. Iedere avond is een ander thema leidend, en op 1 oktober was de vierde bijeenkomst met als thema ‘Werken & Leren’.

De Anton Tijdingschool was de toepasselijke gastheer.

- *Aantrekkelijk zijn voor de jeugd om te blijven; gevarieerd onderwijsaanbod, huiswerkbegeleiding*
- *Mogelijkheden van Euregio beter benutten*
- *Duitstaligheid op peil ivm grensoverschrijdende arbeidsmarkt*
- *Slimmer verbinden van politiek, onderwijs en bedrijfsleven; klimaat scheppen voor innovatie en patenten*
- *Regionale (kapitaal)kracht benutten.*
- *Regionale aanbesteding*

De twintig deelnemers spraken in twee groepen. Ondanks een ruime en herhaalde uitnodiging aan de bijna 200 bedrijven in de gemeente, waren daar weinig van aanwezig. Een oorzaak kan een ondernemersavond zijn geweest.

Er bleek al veel moois in de gemeente aanwezig te zijn maar de deelnemers zagen ook een veranderende omgeving waarin veel jongeren én bedrijven wegtrekken en waar vooral het over de grens kijken gezien werd als een kans die nu nog te vaak gemist wordt.

Een aantrekkelijke regio

In de regio zijn veel mogelijkheden, ook voor bedrijven, maar weinig mensen weten daarvan. In de gesprekken kwam de wens naar voren om de kracht in de regio (ook die van kapitaalkrachtige inwoners) te benutten en de bestaande bedrijven, opleidingsmogelijkheden te koesteren. “Wat de regio biedt, haal dat in den vreemde niet” werd gezegd (regionale aanbesteding). Gewezen werd op het grote aantal patenten van bedrijven in de regio en op het belang dat de Achterhoek een innovatieve regio blijft. Belangrijk daarvoor is dat de regio interessanter wordt voor jongeren. Schooluitval moet voorkomen worden (huiswerkbegeleiding) en er moet geïnvesteerd worden in stageplaatsen en jeugdbanen om te zorgen dat jongeren hier ook graag blijven en kunnen blijven. En hier naar toe willen komen: de promotie van de Achterhoek als werkplek op studentenbeurzen is positief. Ook voor bedrijven moet het aantrekkelijk zijn om zich in de regio te vestigen. In beide gespreksgroepen wordt dan ook het belang van goed vervoer benadrukt, zowel het openbaar vervoer als het wegennet.

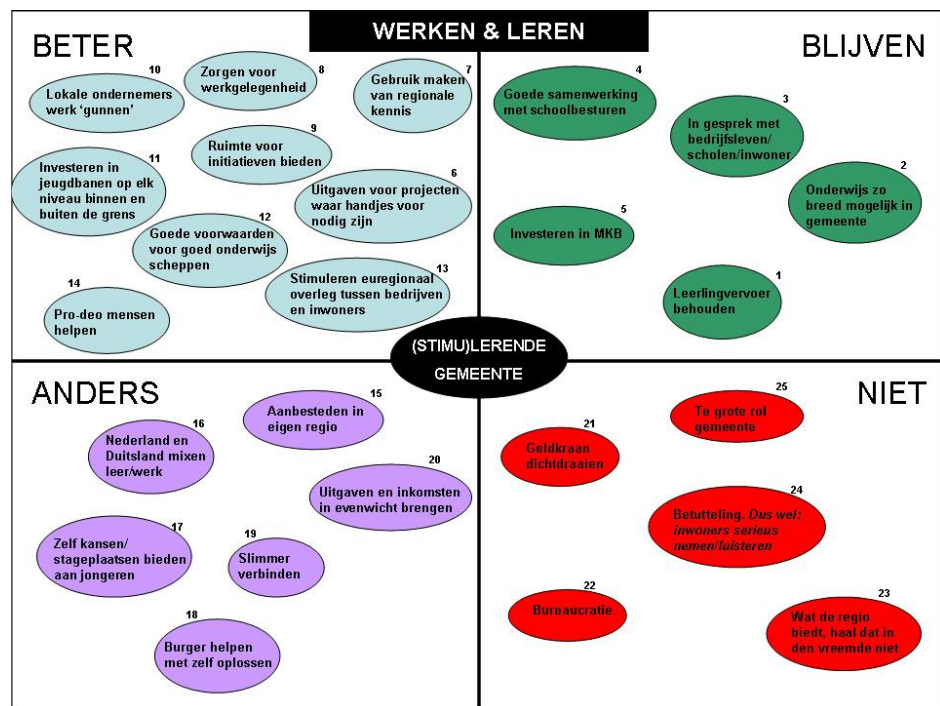
Veel kansen in Duitsland

Naast alles wat er in de regio al is, komt in beide gesprekken het contact met Duitsland prominent naar voren. De Achterhoek ligt achteraf? Het is maar net hoe je het bekijkt! Ook over de grens is onderwijsaanbod en een (arbeids)markt, waar de Achterhoek baat bij heeft. Door beter samen te gaan werken en praktische zaken – zoals de waarde van een diploma – goed af te stemmen kan er een enorm potentieel aangeboord worden. Maar waar Duitse kinderen van jongs af aan Nederlands leren (en later dus gemakkelijk over de grens naar school of aan het werk kunnen) spreken onze kinderen steeds minder Duits. Duitse taal zou eigenlijk al van jongs af aan aangeboden moeten worden. Slim verbinden is belangrijk: zowel op politiek gebied als tussen bedrijven en scholen. Hier zijn nog veel kansen te benutten!

Het slim verbinden van initiatieven, opleidingen en bedrijven is iets wat de gemeente zou kunnen stimuleren. Een aantal mensen benadrukt ook dat veel burgers, docenten en bedrijven wel willen, maar soms ook vast lopen in bureaucratie, regels en betutteling. Zij zouden graag zien dat de gemeente wel de kaders blijft stellen, maar vooral ook goed blijft luisteren naar de betrokken burgers en hun ideeën faciliteert en ondersteunt.

Blue-IJsselkaart

Als tastbaar resultaat van de gespreksronde is per groep een ‘Blue-IJsselkaart’¹ gemaakt. Op een groot vel papier zijn highlights van het gesprek in een viertal vakken geplakt. De vier vakken geven weer wat de gemeente moet blijven doen, beter, anders of vooral niet moet doen. De twee vellen van de groepen zijn in de navolgende figuur samengevoegd.

Figuur 1. Blue-IJsselkaart: Wat moet de gemeente beter, anders, niet en blijven doen?²

¹ De ‘Blue-IJsselkaart’ is gebaseerd op de ‘Blue Ocean’-methode door Participatiehuis Rode Wouw.

² De nummers verwijzen naar het overzicht van de Blue-IJsselkaarten in de bijlage.

Aanwezigen	Tafel
Karen Smelt	1
Fenny Heutink	1
Corrie van Liere	1
Petra Rutting	1
Nienke Leemreize	1
George Kiwitz	1
Johan Küster	1
Riemke de Boer	1
Willy Teerink	1
Jan Vesters	1
Gerard Hubers	2
Christa van Dee	2
René Salden	2
Esther Koenen	2
Mike Broekhuizen	2
Hans Engelen	2
Moniek Vorseveld	2
Totaal	17
Henk Hengeveld	Raadslid 1
Ans Albers	Raadslid 1
Frank Aaldering	Raadslid 2
Hans Alberse	Burgemeester 2
André Rehé	Raadslid 2
Corine Sluiter	Wethouder 1
Ronja Smit	Gemeente 2
Jeroen van Urk	Griffie
Marco Looman	Gemeente
José Vos	Gemeente
Joop Hofman	Participatiehuis Rode Wouw
Marcel Boogers	Universiteit Twente
Totaal aanwezigen	29

Wat voor soort samenleving willen we en wat voor gemeente past daarbij met het oog op ‘Musiceren, feesten & festivals’?

De gemeenteraad van de gemeente Oude IJsselstreek houdt haar mening maar liefst zes dinsdagavonden voor zich. Op die avonden is het namelijk de bedoeling dat inwoners van de gemeente met elkaar bespreken welke ontwikkelingen zij zien in de samenleving en hoe de gemeente daarop in moet spelen. Iedere avond is een ander thema leidend, en op 8 oktober was de vijfde bijeenkomst met als thema ‘Musiceren, feesten & festivals’.

- *Samenwerken op het gebied van bestuurskracht, ruimte en materiaal delen*
- *Gemeente laten meespelen met een menukaart voor ondersteuning*
- *Centraal aanspreekpunt of evenementencoördinator*
- *Evenementenkalender en gezamenlijke ticketverkoop*
- *Jongeren betrekken door eenmalige evenementen zelf te laten organiseren*
- *Ouderenaanbod door culturele verenigingen*
- *Eigen aanbod in de kernen, niet alles naar de DRU*

Figuur 1. Voorwoord in partycentrum Terhorst

Bijna 50 inwoners van de gemeente kwamen bij elkaar in partycentrum Terhorst in Netterden om te praten over musiceren, feesten & festivals in de gemeente Oude IJsselstreek. Verdeeld over vijf groepen kwamen veel dezelfde onderwerpen aan bod. De grote lijn in alle gesprekken was de combinatie van centrale coördinatie en samenwerking enerzijds en eigen identiteit behouden en

aanbod in iedere kern anderzijds. Er worden veel evenementen georganiseerd in de gemeente, maar vaak is niet duidelijk wat wanneer is. Een evenementenkalender zou uitkomst kunnen bieden. Een voordeel hiervan is dat verenigingen beter op elkaar kunnen inspelen; evenementen die elkaar kunnen versterken kunnen hun planning op elkaar afstemmen, maar ook evenementen die bijvoorbeeld op dezelfde doelgroep gericht zijn. De gemeente zou een overzicht kunnen vrijgeven van uitgegeven vergunningen.

Een ander verzoek aan de gemeente is om de evenementencoördinator te behouden of in elk geval een centraal aanspreekpunt in te zetten die duidelijkheid kan geven over subsidiebeleid, mogelijkheden voor fondsenwerving en kan ‘meespelen’(meedenken) met de verenigingen.

Samenwerken

Om het hoofd te kunnen bieden aan bezuinigingen, vergrijzing en het wegtrekken van jongeren uit de regio, kunnen verenigingen veel meer samenwerken. Dit betekent niet dat ze per se moeten fuseren; samenwerking kan georganiseerd worden zonder de eigen identiteit en het lokale karakter te verliezen. Denk bijvoorbeeld aan kennis delen, elkaar op bestuurlijk niveau ondersteunen, evenementen plannen of materialen en ruimtes delen.

Figuur 2. Groepsoverleg

Ons Pakhuus in Silvolde en 't Dorpshuus in Varsselder-Veldhunten werden genoemd als voorbeelden van gezamenlijke accommodaties die zorgen voor verbondenheid binnen de kleine kernen.

Gemeentebrede verenigingsfestivals zoals het Oude IJsselstreek muziekfestival kunnen meer worden ingezet. Dankzij zulke samenwerkingsverbanden hebben lokale verenigingen een podium en kunnen ze ook van elkaar leren.

Bezuinigingen; een kans?

De aanwezigen zijn zich bewust van de noodzaak voor bezuinigingen in de gemeente. Zij zien dit mogelijk ook als een kans. Zo gaven enkele aanwezigen aan dat ze wel een soort menukaart van de gemeente voor ondersteuning zouden

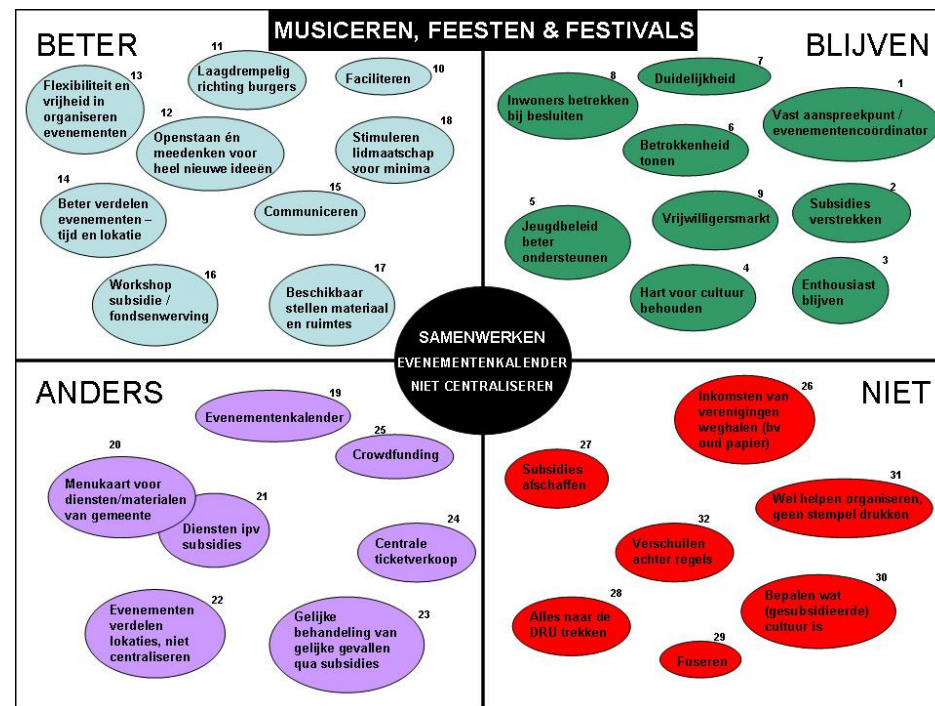
willen. In plaats van een bepaald subsidiebedrag zouden ze een budget willen dat ze aan zowel financiële als materiële middelen kunnen besteden. De gemeente heeft diverse materialen die de verenigingen graag zouden huren in ruil voor een deel van de subsidie. Er moet dan wel een overzicht zijn van wat er mogelijk is.

Een andere kans om in te springen op de ontwikkelingen in de gemeente is door taken tegen een vergoeding over te laten nemen door verenigingen. De gemeente krijgt steeds meer taken van hogerop opgelegd maar ze hebben minder mankracht en minder geld. Als voorbeeld werd het ophalen van papier genoemd; de aanwezigen vinden het erg jammer dat die regeling is gestopt.

Blue-IJsselkaart

Als tastbaar resultaat van de gespreksronde is per groep een ‘Blue-IJsselkaart’¹ gemaakt. Op een groot vel papier zijn highlights van het gesprek in een viertal vakken geplakt. De vier vakken geven weer wat de gemeente moet blijven doen, beter, anders of vooral niet moet doen. De vijf vellen van de groepen zijn in onderstaande figuur samengevoegd.

Verenigingen willen graag op creatieve manieren inspelen op de ontwikkelingen in de maatschappij en de regio. Genoemd zijn de doelgroep jongeren, waarvoor de verenigingen kunnen bijdragen aan een volwaardig opgroeien. En ook de doelgroep ouderen, die nog volop kunnen bloeien dankzij de culturele verenigingen. Maar dit kan volgens de aanwezigen alleen als de gemeente hierin faciliteert door meer vrijheid en flexibiliteit te bieden. Hierbij gaat het niet alleen om regels – al waren veel aanwezigen blij met de bezuinigingsmaatregel waardoor subsidieaanvragen nog maar eens in de vijf jaar hoeven worden gedaan. De aanwezigen zien vooral een rol voor de gemeente weggelegd in het coördineren van evenementen, informatie verlenen over subsidies en fondsen en het aanbieden van diensten en materialen in plaats van subsidies. Of zoals Marcel Boogers van de Universiteit Twente het samenvatte: “wees een creatieve, inspirerende, met verenigingen meedenkende gemeente”.

Figuur 3. Blue-IJsselkaart: Wat moet de gemeente beter, anders, niet en blijven doen?²

¹ De ‘Blue-IJsselkaart’ is gebaseerd op de ‘Blue Ocean’-methode door Participatiehuis Rode Wouw.

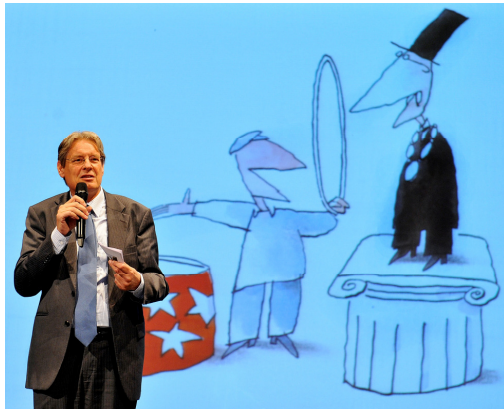
² De nummers verwijzen naar het overzicht van de Blue-IJsselkaarten in de bijlage.

Aanwezigen	Tafel
Wim Lammers	1
Meriam Jansen	1
Jos Cornelissen	1
Dennis Jansen	1
Roy Nas	1
Dinie vd Schepop	1
Annemiek Fukking	1
Mimy Peter	1
Mark Jansen	2
Marcel Sewalt	2
Gert Fukking	2
Riemke de Boer	2
Ellie Masselink	2
Ruud Evers	2
Jan Vesters	2
Wim Essink	2
Hans Sennema	2
Paula Tuenter-Roes	2
Michel Rözer	3
Laurence van de Meeberg	3
Annita Kiefte	3
Gerry Taai	3
Rob Schuurman	3
Willy Teerink	3
Jurgen Terhorst	3
Ton Frazer	3
Harry Kobessen	3
Mirjam Teerink	3
Charles Jorna	4
Ernst Boere	4
Christa van Dee	4
Odete Rougoor	4
Marieke Schuurman	4
Hans Engelen	4
Berry Kok	4
Freek Miggelbrink	4
Rick Schut	4
Christo Wormskamp	5
Rob Muylaert	5
Gerard Hubers	5
Johan van Cranenburgh	5
Eric Heister	5
Robert Kraan	5

Anneke Fokkink		5
Marcel Laar		5
Rianne Vossers		5
Totaal	47	
Bennie Steentjes	Raadslid	1
Ine Hof	Raadslid	1
Gülden Siner	Raadslid	2
Gijs van der Beek	Fractieassistent	3
Cécile Sloots	Fractieassistent	3
Angelique van der Meer	Raadslid	4
André Rehé	Raadslid	4
Henk Hengeveld	Raadslid	5
Hayo Canter Cremers	Raadslid	5
Elsa Duijnstee	Gemeente	1
Hetteke Videler	Gemeente	1
Hanne Visser	Gemeente	2
Jan Maaldering	Gemeente	2
Jouke Lavalaye	Gemeente	5
José Vos	Gemeente	
Marco Looman	Gemeente	
Jeroen van Urk	Griffier	
Joop Hofman	Participatiehuis Rode Wouw	
Marcel Boogers	Universiteit Twente	
Totaal aanwezigen	66	

Wat voor soort samenleving willen we en wat voor gemeente past daarbij?

De gemeenteraad van de gemeente Oude IJsselstreek houdt haar mening maar liefst zes dinsdagavonden voor zich. Op die avonden is het namelijk de bedoeling dat inwoners van de gemeente met elkaar bespreken welke ontwikkelingen zij zien in de samenleving en hoe de gemeente daarop in moet spelen. Vijf avonden lang werd er gepraat aan de hand van verschillende thema's, en op 15 oktober was het slotdebat.

Burgemeester Hans Albers sprak in zijn opening over enkele creatieve en vernieuwende vormen van samenwerking in de regio. Nu hoopt hij dat er dankzij deze avonden meer en meer samenwerking zal zijn tussen gemeente en burgers, en tussen burgers onderling. Hij is erg blij dat er zo veel burgers aanwezig

Ook de burgemeester moet een nieuw kunstje aanleren zijn geweest bij de eerdere gespreksrondes en ook nu bij het slotdebat. In totaal zijn ruim 160 inwoners van de gemeente bij één of meerdere avonden geweest, waarvan bij het slotdebat een kleine 100.

Bouwstenen over de rol van de gemeente

hebben ze omgevormd tot zogenaamde 'bouwstenen' voor de toekomst. Na een

De vijf gespreksrondes – over sporten, wonen & (ver)zorgen, verblijven & toerisme, werken & leren en musiceren, feesten & festivals – boden veel interessante stof om verder over te praten. Aan de hand van wat er uit die eerdere gespreksrondes is gekomen hebben Joop Hofman van participatiehuis Rode Wouw en Marcel Boogers van de Universiteit Twente verschillende stellingen bedacht. Die stellingen

korte uitleg over deze bouwstenen gingen de aanwezigen in tien groepen uiteen om zich te buigen over de stellingen. Kloppen ze? Mogen ze sterker of juist genuanceerder? Wat is hierin precies de rol van de gemeente, en wat moeten ze juist overlaten aan de gemeenschap?

De opzet van deze slotavond was anders dan de eerdere gespreksrondes. Ten gespreksrondes aan tafels, in 2 rondes, over mogelijke bouwstenen in de vorm van dozen. Daarop foto's met uitkomsten van de eerste vijf avonden en stellingen van Boogers & Hofman. De aanwezigen – zowel vanuit de gemeente als de burgers – moesten even wennen. Het was soms moeilijk om te balanceren tussen te veel algemeenheden en concrete voorbeelden. Toch kwamen er duidelijke lijnen uit de gesprekken naar voren. Zie bijlage 1.

Na de groepsgesprekken hebben Joop Hofman en Marcel Boogers de bouwstenen in vijf hoofdlijnen ingedeeld. Het resultaat is in het kort:

- 1) *Doorlopende dialoog tussen wethouders, raadsleden, gemeente, burgers (2 bouwstenen)*
- 2) *Eigen verantwoordelijkheid van verenigingen en maatschappelijke ondernemers, zo laag mogelijk in de gemeenschap (4 bouwstenen)*
- 3) *Gemeente is naover van iedereen (1 bouwsteen)*
- 4) *Dorpsgemeenschappen hebben een verwijfsfunctie naar professionele instellingen (1 bouwsteen)*
- 5) *Betere communicatie en geen gedoe met vergunningen (2 bouwstenen)*

Uitkomsten waar de gemeente mee verder kan

De avond werd afgesloten door raadslid Peter van der Wardt, een van de initiatiefnemers voor deze serie gespreksrondes. Hij gaf aan dat de uitkomsten van deze rondes een langdurige houdbaarheid moeten hebben, ook tot na de verkiezingen. Verder wil hij op wat voor manier dan ook voortborduren op deze gesprekken. Die behoefte kwam duidelijk naar voren in alle zes de avonden. De rol van de gemeente is hierin vooral een makelaarsrol: faciliteren en ondersteunen op proces en niet op inhoud. Hofman en Boogers maken nu een bouwstenennotitie op basis waarvan de raad verdere invulling gaat geven aan wat er uit de avonden naar voren is gekomen.